III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 16 февруари 2022 година

относно предложение за регламент за създаване на Орган за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма

(CON/2022/4)

(2022/C 210/05)

Въведение и правно основание

На 20 юли 2021 г. Европейската комисия прие предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Орган за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010, (ЕС) № 1094/2010 и (ЕС) № 1095/2010 ([1]) (наричан по-долу „РОБИП“).

Европейската централна банка (ЕЦБ) счита, че предложеният регламент попада в обхвата на нейната компетентност, въпреки че становището ѝ относно предложения регламент не е поискано. Поради това ЕЦБ упражнява правото си съгласно член 127, параграф 4, второ изречение от Договора за функционирането на Европейския съюз да представи становище на съответните институции на Съюза по въпроси от нейната компетентност. Компетентността на ЕЦБ да дава становище се основава на член 127, параграф 4 и член 282, параграф 5 от Договора, тъй като РОБИП съдържа разпоредби, засягащи задачите на ЕЦБ във връзка с пруденциалния надзор над кредитните институции съгласно член 127, параграф 6 от Договора. Управителният съвет прие настоящото становище съгласно член 17.5, първо изречение от Процедурния правилник на Европейската централна банка.

Общи забележки

1. Преглед и встъпителни бележки

1.1. ЕЦБ приветства пакета от четири законодателни предложения, включващ РОБИП, публикуван от Комисията на 20 юли 2021 г., с цел укрепване на правилата на Съюза относно борбата с изпирането на пари (БИП) и финансирането на тероризма (БФТ) (БИП/БФТ). Настоящото становище е съсредоточено върху РОБИП. Отделни становища на ЕЦБ се отнасят за останалите три компонента от законодателния пакет – а) предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за предотвратяване на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма ([2]) (наричан по-долу „РБИП1“); б) предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно механизмите, които да бъдат въведени от държавите членки за предотвратяване на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/849 ([3]) (наричана по-долу „ДБИП6“); и iii) предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно информацията, придружаваща преводите на средства и определени криптоактиви (преработен текст) ([4]).

([1]) COM(2021) 421 final.
([2]) COM(2021) 420 final.
([3]) COM(2021) 423 final.
([4]) COM(2021) 422 final.

1.2. Както вече беше отбелязано ([5]), ЕЦБ силно подкрепя режим на Съюза, който гарантира, че държавите членки, органите и структурите на Съюза, както и задължените субекти в рамките на ЕС, разполагат с ефективни инструменти за борба със злоупотребите с финансовата система на Съюза за изпиране на пари (ИП) или финансиране на тероризма (ФТ). ЕЦБ изрази пълната си подкрепа за предходния етап от усилията за хармонизация ([6]), на който беше засилен мандатът за БИП/БФТ на Европейския банков орган (ЕБО), и приветства следващото повторение на процеса под формата на създаване на Орган за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма (ОБИП).

1.3. Задачата за надзор над кредитните институции във връзка с предотвратяването на използването на финансовата система за целите на ИП или ФТ не е възложена на ЕЦБ. Член 127, параграф 6 от Договора също така не би позволил на ЕЦБ да бъдат предоставени надзорни правомощия в областта на БИП/БФТ, тъй като ясно ограничава надзорните задачи, които могат да бъдат възложени на ЕЦБ, до пруденциалния надзор. Важно е обаче резултатите от надзора в областта на БИП/БФТ да се отчитат при изпълнението на задачите на ЕЦБ във връзка с пруденциалния надзор, когато ЕЦБ взема предвид получената информация в съответната пруденциална надзорна дейност, включително в процесите на надзорен преглед и оценка, при оценяването на адекватността на управленските правила, процеси и механизми на институциите, както и при оценяването на пригодността на членовете на ръководните органи на поднадзорните субекти. Освен това в съответствие с Директива № 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([7]) надзорните органи на кредитните и финансовите институции в областта на БИП/БФТ, органите за пруденциален надзор и звената за финансово разузнаване (ЗФР) на държавите членки са длъжни да си сътрудничат тясно в рамките на съответните си правомощия и да си предоставят взаимно информация, която е от значение за съответните им задачи.

1.4. ЕЦБ е готова да си сътрудничи с ОБИП и да допринася за законодателния процес, наред с другото, като споделя своя опит като орган за пруденциален надзор на равнището на Съюза, когато този опит може да бъде от значение за изграждането на надзор на равнището на Съюза в областта на БИП/БФТ.

1.5. Създаването на Орган за БИП/БФТ на равнището на Съюза е важна стъпка към осигуряването на по-хармонизирано прилагане на изискванията на Съюза за БИП/БФТ в целия ЕС. Опитът на ЕЦБ показва, че за да може орган за пруденциален надзор на равнището на Съюза да улесни сближаването на надзорните практики в редица държави членки, е необходимо да му бъде предоставено достатъчно равнище на отговорност както за пряк надзор, така и за надзорно наблюдение. Тези отговорности следва да бъдат съчетани с подходящи надзорни правомощия. В РОБИП се предвижда, че в допълнение към преките надзорни правомощия, които в началото ще бъдат упражнявани спрямо относително ограничена група задължени субекти, ОБИП ще извършва периодични оценки и партньорски оценки съответно на органите за финансов и нефинансов надзор в областта на БИП/БФТ. Това ще помогне на ОБИП да определи най-добрите практики на национално равнище както за да ги използва в собствения си пряк надзор, така и да ги отрази в препоръки или други регулаторни продукти, адресирани до органите в областта на БИП/БФТ на отделните държави членки, чиито представители също ще участват в Генералния съвет на ОБИП. По-високи нива на хармонизация и съгласуваност в надзора в областта на БИП/БФТ също ще бъдат от полза за пруденциалния надзор.

([5]) Вж. Становище CON/2005/2 на Европейската централна банка от 4 февруари 2005 г. по искане на Съвета на Европейския съюз относно предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари, включително финансирането на тероризма (ОВ C 40, 17.2.2005 г., стр. 9), Становище CON/2013/32 на Европейската централна банка от 17 май 2013 г. относно предложение за директива за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и относно предложение за регламент относно информацията, придружаваща паричните преводи (ОВ C 166, 12.6.2013 г., стр. 2), Становище CON/2016/49 на Европейската централна банка от 12 октомври 2016 г. относно предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на Директива 2009/101/ЕО (ОВ C 459, 9.12.2016 г., стр. 3), и Становище CON/2018/55 на Европейската централна банка от 7 декември 2018 г. относно изменено предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 1093/2010 за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган) и на други правни актове (ОВ C 37, 30.1.2019 г., стр. 1). Всички становища на ЕЦБ са достъпни в EUR-Lex.

([6]) Вж. параграф 1.1 от Становище CON/2018/55 на ЕЦБ.

([7]) Вж. член 117, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

Специфични забележки

2. **Обхват на прекия и непрекия надзор на ОБИП**

2.1. Критериите за определяне на избраните задължени субекти, които ще бъдат под прекия надзор на ОБИП ([8]), са относително строги и в документите, придружаващи законодателното предложение на Комисията, се предвижда, че само приблизително 12 до 20 задължени субекти ще отговарят на тези критерии. Не се изчислява колко от тези субекти се очаква да бъдат институции, които попадат в обхвата на прекия пруденциален надзор на ЕЦБ съгласно Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета ([9]). За значимите поднадзорни субекти ([10]), които са под прекия надзор на ЕЦБ и които ще отговарят на тези критерии, ОБИП ще стане партньор на ЕЦБ за обмен на информация и сътрудничество в ежедневния надзор, оценките на пригодността и „общите процедури“ ([11]), които включват оценки на заявленията за лиценз за започване на дейност на кредитна институция, отнемане на такива лицензи и оценка на придобиванията и разпорежданията с квалифицирани дялови участия. Когато по-малко значими поднадзорни лица ([12]) отговарят на критериите, посочени в РОБИП, сътрудничеството между ЕЦБ и ОБИП ще бъде ограничено до съответните аспекти на общите процедури.

2.2. ЕЦБ взема под внимание предложения ограничен обхват на прекия надзор на ОБИП с оглед на бюджетните ограничения на предложението. Опитът на ЕЦБ показва, че е полезно да има широк обхват на прекия надзор на равнището на Съюза и да се подбират институции, които стават обект на пряк надзор въз основа на обективни и прозрачни критерии. Поради това ЕЦБ би подкрепила силно изменението на критериите за определяне на избраните задължени субекти, така че процесът да доведе до по-широка група от задължени субекти, които да бъдат под прекия надзор на ОБИП, което би могло да включва задължени субекти с главно управление във всяка от държавите членки и да насърчава обща надзорна култура и сближаване на надзорните практики в областта на БИП/БФТ. Това също така ще намали риска от арбитраж. В случая с единния надзорен механизъм (ЕНМ) тази цел беше улеснена от критериите за подбор на значими поднадзорни субекти, като Регламент (ЕС) № 1024/2013 изисква ЕЦБ да осъществява преки надзорни задачи по отношение на трите най-значими кредитни институции във всяка от участващите държави членки, освен ако конкретните обстоятелства налагат друго ([13]). Като се имат предвид относително строгите и основани на риска критерии за подбор, посочени в РОБИП, публикуването на списъка на избраните задължени субекти, както е предвидено в РОБИП, би било равносилно на непряко публично оповестяване на високорисковия статут от ИП/ФТ на избраните поднадзорни субекти, който понастоящем представлява поверителна информация, споделяна само между съответните органи въз основа на строго спазване на принципа „необходимост да се знае“. Обективни, основани на риска критерии, които не водят до непряко разкриване на такава поверителна надзорна информация, биха могли да бъдат за предпочитане, тъй като не биха изпратили непредвидени сигнали на пазарите или не биха създали риск за репутацията на избраните задължени субекти, които са под прекия надзор на ОБИП. Освен това следва да се добави разпоредба, за да се гарантира комуникацията между ОБИП и съответните органи за пруденциален надзор в рамките на Съюза по време на процеса на оценка на задълженитe субекти за подбор преди публикуването на списъка на избраните задължени субекти. Това би позволило на органите за пруденциален надзор да анализират предварително възможните пруденциални последици от рисковете, свързани с тези субекти.

2.3. По отношение на почти всички значими и по-малко значими поднадзорни лица основните партньори на ЕЦБ ще продължат да бъдат националните надзорни органи в областта на БИП/БФТ на кредитните и финансовите институции и ЗФР. ЕЦБ отбеляза известна степен на разнородност на приноса, предоставян на ЕЦБ от отделните надзорни органи в областта на БИП/БФТ след като през 2019 г. започна системно сътрудничество между националните надзорни органи в областта на БИП/БФТ и ЕЦБ вследствие на законодателните промени, въведени с Директива (ЕС) 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета ([14]). Това затруднява последователното използване на резултатите от надзора в областта на БИП/БФТ при изпълнение на задачите по пруденциален надзор. В това отношение ЕЦБ приветства ролята, която ОБИП ще играе за подобряване на хармонизацията на оценките на риска от ИП/ФТ и други надзорни задачи в областта на БИП/БФТ, изпълнявани от органите в държавите членки.

([8]) Вж. членове 12 и 13 от РОБИП.

([9]) Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 г. за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 287, 29.10.2013 г., стр. 63).

([10]) Съгласно определението в член 2, точка 16 от Регламент (ЕС) № 468/2014 на Европейската централна банка от 16 април 2014 г. за създаване на рамката за сътрудничество в единния надзорен механизъм между Европейската централна банка и националните компетентни органи и с определените на национално равнище органи (Рамков регламент за ЕНМ) (ЕЦБ/2014/17) (ОВ L 141, 14.5.2014 г., стр. 1).

([11]) Съгласно определението в член 2, точка 3 от Рамковия регламент за ЕНМ.

([12]) Съгласно определението в член 2, точка 7 от Рамковия регламент за ЕНМ.

([13]) Вж. член 6, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1024/2013.

([14]) Директива (ЕС) 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на директиви 2009/138/ЕО и 2013/36/ЕС (ОВ L 156, 19.6. 2018 г., стр. 43).

По-специално, що се отнася до методологията, която трябва да бъде разработена от ОБИП за класифициране на присъщия риск и профила на остатъчния риск на задължените субекти, е важно да се постигне висока степен на хармонизация на двете методологии, тъй като те ще окажат въздействие върху съгласуваността на приноса, който ще бъде получен и използван при пруденциалния надзор.

2.4. Занапред, в зависимост от бъдещите прегледи на Комисията, предвидени в РОБИП ([15]), ЕЦБ би приветствала разширяване на обхвата на преките надзорни задачи на ОБИП, така че да обхване по-широк кръг от субекти, които са под прекия надзор на ЕЦБ. Това би могло да има потенциала да постигне по-високо ниво на съгласуваност в надзорните оценки на тези институции в областта на БИП/БФТ и следователно да помогне за по-нататъшното подпомагане на пруденциалния надзор, за който някои от тези оценки служат като принос.

3. **Сътрудничество между ОБИП и ЕЦБ**

3.1. В РОБИП се урежда сътрудничеството между ОБИП и органите извън системата за БИП/БФТ ([16]). ЕЦБ приветства факта, че последният термин обхваща четири вида органи, включително ЕЦБ в ролята ѝ на пруденциален надзорен орган ([17]). Що се отнася до улесняването на обмена на информация между органите за надзор в областта на БИП/БФТ и органите за пруденциален надзор, ключова добавена стойност на ОБИП действително би могла да бъде възможността за подобряване на настоящото сътрудничество, вместо то да се превърне в допълнително ниво в обмена на информация между други органи. В този смисъл следва да се добави общо задължение за ОБИП да гарантира пропорционално и ефикасно използване на инструментите за сътрудничество, за да се сведе до минимум тежестта на отчетността за органите, участващи в сътрудничеството с надзорните органи в областта на БИП/БФТ, чрез множество канали, включително, но не само, колегиите в областта на БИП/БФТ, базата данни относно БИП/БФТ и споразуменията за сътрудничество.

3.2. В РОБИП се предвижда, че ОБИП трябва да си сътрудничи с органите извън системата за БИП/БФТ, когато това е необходимо за изпълнението на задачите на ОБИП ([18]). Тази разпоредба следва да бъде по-обща и препращането към задачите на ОБИП следва да бъде премахнато. По дефиниция сътрудничеството трябва да отчита задачите на всички участващи органи. Поради това например Регламент (ЕС) № 1024/2013 ([19]) изисква от ЕЦБ да си сътрудничи с органите, които са част от Европейската система за финансов надзор, а Директива 2013/36/ЕС ([20]) изисква органите в областта на БИП/БФТ и органите за пруденциален надзор да споделят информация, която е от значение за задачите на получаващия орган, без да се преценява дали такъв обмен на информация е необходим и за изпълнението на задачите на органа, който предоставя информацията. Въпреки че в много случаи такава необходимост може да бъде установена, това невинаги е така. Поради това е по-целесъобразно препращането към задачите на ОБИП да се замени с по-обща препратка, която изисква от ОБИП да си сътрудничи с органи извън системата за БИП/БФТ в рамките на своя мандат, за да се гарантира, че от другите засегнати органи се изискват само подходящи форми на сътрудничество. Това важи с особена сила и е от особено значение за органите за пруденциален надзор, като например ЕЦБ, предвид задължението им да вземат предвид приноса на надзорните органи в областта на БИП/БФТ в своите пруденциални оценки.

3.3. РОБИП се отнася за предоставянето на информация от базата данни относно БИП/БФТ, която ОБИП трябва да създаде съгласно РОБИП ([21]). ЕЦБ разбира, че тази нова база данни ще замени базата данни за слабостите, свързани с БИП/БФТ, която се изискваше от ЕБО да изгради съгласно Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета ([22]). Двете бази данни се различават в няколко отношения. Въпреки че от ЕБО се изискваше да предоставя информация от базата данни на органите за пруденциален надзор и по своя собствена инициатива ([23]), от ОБИП се изисква да прави това само по искане на органите за пруденциален надзор ([24]). РОБИП следва да бъде изменен, за да се гарантира, че ОБИП предоставя информация и по своя собствена инициатива както на надзорните органи в областта на БИП/БФТ, така и на надзорните органи извън системата за БИП/БФТ. Ако надзорен орган не знае за съществуването на съответната информация, той няма да бъде в състояние да поиска такава информация съгласно РОБИП ([25]).

([15]) Вж. член 88 от РОБИП.
([16]) Вж. член 78 от РОБИП.
([17]) Вж. член 2 от РОБИП.
([18]) Вж. член 78, параграф 1 от РОБИП.
([19]) Вж. член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1024/2013.
([20]) Вж. член 117, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС.
([21]) Вж. член 11 и член 78, параграф 3 от РОБИП.
([22]) Вж. член 9а от Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).
([23]) Вж. член 9а, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.
([24]) Вж. член 11, параграф 1, който се отнася само до органи за финансов надзор в областта на БИП/БФТ, и член 11, параграф 4 от РОБИП.
([25]) Вж. член 11, параграф 4 от РОБИП.

3.4. Що се отнася до базата данни относно БИП/БФТ, в РОБИП се определят видовете информация, която надзорните органи в областта на БИП/БФТ трябва да предават на базата данни ([26]), повечето от които се припокриват с информацията, която се изисква от надзорните органи в областта на БИП/БФТ да споделят и със съответните органи за пруденциален надзор в съответствие с член 117, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС. В съответствие с духа на настоящите разпоредби за централната база данни относно БИП/БФТ съгласно Регламент (ЕС) № 1093/2010, един по-широко достъпен център за данни би могъл да предостави ценна услуга за засилване на сътрудничеството между органите за пруденциален надзор и надзорния механизъм в областта на БИП/БФТ, например чрез надграждане на цифровите решения, които вече са на разположение на надзорните органи в ЕС (например за сътрудничество между единния надзорен механизъм (ЕНМ) и единния механизъм за преструктуриране). Тази възможност ще сведе до минимум дублирането и тежестта за надзорните органи в областта на БИП/БФТ, които в противен случай ще трябва да споделят една и съща информация два пъти — в базата данни съгласно РОБИП и със съответните органи за пруденциален надзор в съответствие с член 117, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС.

3.5. Съгласно РОБИП от надзорните органи в областта на БИП/БФТ се изисква да предават в базата данни съвети, предоставяни на други „национални“ органи във връзка с процедури по лицензиране, процедури за отнемане на лиценз и оценки за надеждност и пригодност на акционери или членовете на ръководния орган на отделни задължени субекти ([27]). Думата „национални“ следва да бъде заличена, тъй като надзорните органи в областта на БИП/БФТ ще предоставят информация в това отношение не само на национални органи, но и на ЕЦБ в съответствие с Директива 2013/36/ЕС ([28]) и ДБИП6 ([29]).

3.6. РОБИП изисква от ОБИП при необходимост да сключва меморандуми за разбирателство с органи извън областта на БИП/БФТ ([30]). Условието „при необходимост“ е полезно, тъй като вече съществуват множество платформи за сътрудничество между органите за надзор в областта на БИП/БФТ и органите за пруденциален надзор. ЕЦБ си сътрудничи с органите за надзор в областта на БИП/БФТ на държавите членки на Европейското икономическо пространство също и съгласно споразумение, подписано от ЕЦБ на 10 януари 2019 г. ([31]), в съответствие с Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета ([32]) („Споразумението за БИП“). Споразумението за БИП е подписано от повече от 50 страни, тъй като обикновено във всяка държава членка има повече от един надзорен орган в областта на БИП/БФТ по отношение на кредитните и финансовите институции, и дава възможност за двустранно сътрудничество между ЕЦБ и всеки от надзорните органи в областта на БИП/БФТ, подписали споразумението. Поради двустранния характер на такова сътрудничество и като се има предвид, че груповият надзор съгласно Директива (ЕС) 2015/849 се осъществява, като се използват различни принципи за консолидирания надзор съгласно Директива 2013/36/ЕС, Споразумението за БИП не се доказа като навременно и ефикасно както други инструменти, които дават възможност за многостранно сътрудничество, като например колегиите в областта на БИП/БФТ. Въпреки че Споразумението за БИП позволява на ОБИП да се присъедини лесно към споразумението, а РОБИП дава възможност на ОБИП да сключи и специално споразумение между ЕЦБ и ОБИП, ЕЦБ приветства факта, че РОБИП предоставя гъвкавост, за да се проучи дали това би било необходимо предвид наличието на други инструменти за сътрудничество, които биха позволили по-ефикасно многостранно сътрудничество, също и с оглед на това ОБИП да се превърне в нещо повече от просто допълнителен участник в процеса на обмен на информация с ЕЦБ.

3.7. Освен това РОБИП изисква ОБИП да гарантира ефикасното сътрудничество и обмен на информация между всички финансови надзорни органи в областта на БИП/БФТ в системата за надзор в областта на БИП/БФТ и съответните органи извън системата за БИП/БФТ ([33]). ЕЦБ приветства тази разпоредба, тъй като през последните години бяха създадени множество платформи за обмен на информация за БИП/БФТ и органите за пруденциален надзор, чието взаимодействие невинаги е ясно. Например от горепосочените надзорни органи се изисква да обменят информация не само пряко помежду си, но и чрез базата данни на ЕБО за БИП/БФТ. Тази разпоредба за гарантиране на ефикасно сътрудничество следва да бъде разширена, така че да включва също ЗФР и нефинансовите надзорни органи в областта на БИП/БФТ. От ЗФР и органите за пруденциален надзор над кредитните институции вече се изисква да си сътрудничат в съответствие с Директива 2013/36/ЕС. Тъй като Генералният съвет на ОБИП включва и ЗФР на всички

([26]) Вж. член 11, параграф 2 от РОБИП.
([27]) Вж. член 11, параграф 2, буква г) от РОБИП.
([28]) Вж. член 117, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС.
([29]) Вж. член 48, параграф 1 от ДБИП 6.
([30]) Вж. член 78, параграф 2 от РОБИП.
([31]) Вж. Многостранното споразумение относно практическите ред и условия за обмен на информация съгласно член 57a, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849.
([32]) Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).
([33]) Вж. член 78, параграф 3 от РОБИП.

държави членки и тъй като от ОБИП се изисква да управлява механизма за подкрепа и координация на ЗФР ([34]), включването на ЗФР в обхвата на тази разпоредба изглежда оправдано. По отношение на нефинансовите надзорни органи в областта на БИП/БФТ може да се наложи органите за пруденциален надзор да си сътрудничат с тях, ако нефинансовите задължени субекти, например доставчиците на услуги за криптоактиви, са част от същата група, като кредитните или финансовите институции. В по-общия контекст на сътрудничество с органите за нефинансов надзор и както беше предложено от ЕЦБ в отделно становище относно РБИП1 и ДБИП6, биха могли да бъдат въведени общи подобрения на разрешенията за споделяне на информация за надзорните органи в областта на БИП/БФТ, за да им се даде възможност да споделят информация с по-широк кръг други органи. Това подобрение автоматично би разширило чрез РОБИП ([35]) разрешенията за ОБИП да споделя поверителна информация с други органи.

3.8. Тъй като може да има регулаторни продукти, като например насоки или технически стандарти, които са адресирани към или засягат както надзорните органи в областта на БИП/БФТ, така и органите за пруденциален надзор или други органи, е важно ОБИП да си сътрудничи с ЕБО, Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) и Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕОЗППО) при разработването на тези регулаторни продукти. Общото изискване за сътрудничество за ОБИП да си сътрудничи с ЕБО ([36]) следва да бъде изменено, за да се включи конкретно позоваване на сътрудничеството при разработването на такива регулаторни продукти, подобно на сътрудничеството между ОБИП и Европейския комитет по защита на данните, както е предложено от Комисията ([37]).

4. Процеси, използвани при прекия и непрекия надзор

4.1. Подобно на изпълнението от страна на ЕЦБ на нейните задачи по пруденциалния надзор, се предлага ОБИП да използва съвместни надзорни екипи (СНЕ) при изпълнението на преките си надзорни задачи в областта на БИП/БФТ. В РОБИП се посочва, че СНЕ на ОБИП ще се състоят както от служители на ОБИП, така и от служители на националните финансови надзорни органи в областта на БИП/БФТ, и че координаторът на СНЕ ще бъде „делегиран“ от ОБИП на националния финансов надзорен орган в областта на БИП/БФТ в държавата членка, в която се намира главното управление на избрания задължен субект, със съгласието на съответните национални финансови надзорни органи в областта на БИП/БФТ ([38]). В придружаващите документи към законодателното предложение се споменава още, че почти всички служители на ОБИП, които ще бъдат част от СНЕ, ще бъдат физически базирани в държавите членки. В този контекст ЕЦБ разбира, че терминът „делегиран“ ([39]) трябва да се разбира в смисъл, че координаторът на СНЕ ще бъде член на персонала на ОБИП, но неговото/нейното стандартно работно място няма да бъде в седалището на ОБИП, а в държавата членка, в която се намира главното управление на поднадзорния субект. Следователно понятието „делегиран“ по никакъв начин не означава делегиране на правомощията на ОБИП на националния финансов надзорен орган в областта на БИП/БФТ или на друг орган в държавите членки. Освен това ЕЦБ отбелязва, че РОБИП възлага на съвместните надзорни екипи както дистанционен надзор, така и проверки на място.

4.2. ЕЦБ приветства разпределянето на правомощията за вземане на надзорни решения за избрани задължени субекти на Изпълнителния съвет на ОБИП като значителна стъпка напред в укрепването на надзора в областта на БИП/БФТ в ЕС. Освен това, макар напълно да признава, че надзорът в областта на БИП/БФТ може да изисква различно устройство в сравнение с пруденциалния надзор, ЕЦБ би искала да сподели своя опит с устройството на СНЕ в рамките на ЕНМ. СНЕ в ЕНМ се ръководят и от координатор на СНЕ, който винаги е член на персонала на ЕЦБ. Координаторът на СНЕ обаче е установен в седалището на ЕЦБ във Франкфурт на Майн, а не на нивото на държава членка. Що се отнася до другите членове на СНЕ, те включват както членове на персонала на ЕЦБ, така и членове на персонала на националните компетентни органи. Членовете на СНЕ, които са членове на персонала на ЕЦБ, също са установени в ЕЦБ, а не на нивото на държава членка. Въз основа на опита си ЕЦБ счита, че това улеснява комуникацията в рамките на институцията и споделянето на най-добри практики и има положителен принос за изграждането на обща надзорна култура. Освен това, за да се стимулира диалогът в рамките на СНЕ относно оптималните надзорни процедури за всеки от поднадзорните субекти, като общо правило координаторът на СНЕ в рамките на ЕНМ не идва от държавата, в която се намира главното управление на поднадзорната банка. И накрая, по принцип координаторите на СНЕ се назначават за период от 3 до 5 години и се очаква да се сменят периодично на ротационен принцип (като се има предвид, че не всички членове на СНЕ могат да се сменят по едно и също време).

([34]) Вж. членове 33—37 от РОБИП.
([35]) Вж. член 75 от РОБИП.
([36]) Вж. член 77, параграф 1 от РОБИП.
([37]) Вж. член 77, параграф 2 от РОБИП.
([38]) Вж. член 15 от РОБИП.
([39]) Вж. член 15, параграф 2 от РОБИП.

4.3. Що се отнася до концентрацията на задачи от разстояние и задачи на място в един и същ екип, според опита на ЕЦБ функцията за независима проверка на място, съчетана с редовен диалог между дистанционните екипи и екипите на място, повишава качеството на текущия надзор на ЕЦБ. Това гарантира по-специално, че становищата на СНЕ, формирани въз основа на вече получена информация, не засягат констатациите от проверките на място. Както е пояснено в Ръководството на ЕЦБ за проверки на място и проучванията на вътрешни модели, проверките на място допълват текущия надзор. ЕЦБ поддържа постоянно задълбочената си осведоменост за кредитната институция чрез извършване на текущ дистанционен надзор, който се опира главно на информацията, докладвана от кредитната институция, а чрез проверки на място ЕЦБ проверява, наред с всичко останало, точността на информацията, използвана за извършване на текущия надзор. Екипът за проверка на място, включително ръководителят на мисията, действа независимо от, но в сътрудничество със СНЕ. След като дадено надзорно решение за провеждане на проверка бъде прието, отговорността за неговото изпълнение носи единствено ръководителят на мисията, който отговаря за изготвянето на доклад, включващ констатациите на проверяващия екип. Съгласно член 144 от Рамковия регламент за ЕНМ ЕЦБ със съдействието на националните компетентни органи (НКО) ([40]) е отговорна за създаването и определянето на съставите на екипите за извършване на проверки. Проверяващият екип може да бъде съставен от инспектори от ЕЦБ, надзорници, които са служители на НКО на държавата членка, в която е регистрирана проверяваната институция, и надзорници от други НКО, както и членове на СНЕ или други лица, упълномощени от ЕЦБ. Независимо от своя институционален произход всички членове на екипа действат от името на ЕЦБ и под ръководството на ръководителя на мисията. Член на СНЕ не може да бъде назначен за ръководител на мисията. Според опита на ЕЦБ ефективното обезпечаване с ресурси на екип, който изпълнява както надзорни задачи на място, така и проверки от разстояние, също може да бъде трудно — това, което може да се възприеме като достатъчни ежедневни ресурси, би могло да доведе до недостиг на служители, когато части от екипа участват в проверка на място ([41]). Освен това участието на надзорните органи на различни НКО в екипите за проверки на място се оказа от ключово значение за разработването на общ подход към дейностите на място в рамките на ЕНМ.

4.4. В РОБИП се посочват надзорните правомощия на ОБИП ([42]) спрямо избраните задължени субекти под прекия надзор на ОБИП, които се добавят към надзорните правомощия, които ще бъдат предоставени на всички национални надзорни органи в областта на БИП/БФТ съгласно ДБИП6 ([43]). ОБИП ще може също така да изисква чрез инструкции от националните финансови надзорни органи в областта на БИП/БФТ да използват правомощията си съгласно и в съответствие с условията, определени в националното право, когато в РОБИП не се предоставят такива правомощия на ОБИП. Тези правомощия отчасти се припокриват с правомощията на ЕЦБ съгласно Регламент (ЕС) № 1024/2013 и по-общо с правомощията на органите за пруденциален надзор съгласно Директива 2013/36/ЕС, например правомощието да съкращават или ограничават стопанската дейност, операциите или мрежата на поднадзорни субекти ([44]), или правомощието да изискват промени в управителния орган на поднадзорния субект ([45]). Някои припокривания в надзорните правомощия вече съществуват по отношение на правомощията на надзорните органи в областта на БИП/БФТ съгласно Директива (ЕС) 2015/849 и националното законодателство за прилагане. Това припокриване на надзорните правомощия изисква сътрудничество между органите за пруденциален надзор и надзорните органи в областта на БИП/БФТ, за да се избегнат конфликти и нежелани последствия, включително некоординираното кумулиране на надзорни мерки, насочени към една и съща кредитна институция. ЕЦБ е готова да си сътрудничи с ОБИП, както и с националните надзорни органи в областта на БИП/БФТ в това отношение. Освен това е важно да се гарантира, че преди налагането на административни санкции и мерки на задължените субекти, които подлежат на надзор и от други органи, ОБИП координира надзорните си действия с другите съответни органи и по-специално със съответните пруденциални надзорни органи над кредитните институции, когато тези надзорни действия биха засегнали такива институции. Поради това в отделно становище относно ДБИП6 ЕЦБ предлага изменение на ДБИП6, за да се ограничат нежеланите ефекти от потенциално некоординираното упражняване на надзорни правомощия по отношение на един и същ задължен субект. Като взе предвид съответните разпоредби на РБИП1, ДБИП6 и РОБИП ([46]), ЕЦБ разбира, че това изискване за координация, посочено в ДБИП6, ще се прилага както за националните надзорни органи в областта на БИП/БФТ, така и за ОБИП.

([40]) Терминът „национален компетентен орган“ е определен в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) № 1024/2013.

([41]) В контекста на ЕНМ надзорът на място (т.е. проверки) е специфична функция, която се осъществява чрез специализирани структури в ЕЦБ и НКО, включително еднократни „мисии“ за всяка проверка, като от служителите се изисква да притежават специфични умения и да бъдат на разположение (дълги периоди далеч от офиса/дома). За да осигури порядъка на мащаба, за значимите институции ЕНМ като цяло посвещава на тази конкретна функция на място около 40 % от еквивалента на пълно работно време, определен за дистанционен надзор (чрез СНЕ).

([42]) Вж. член 20 от РОБИП.

([43]) Вж. член 41 от ДБИП6.

([44]) Вж. член 20, параграф 2, буква г) от РОБИП.

([45]) Вж. член 41, параграф 1, буква е) от ДБИП6.

([46]) Вж. по-специално член 20, параграф 3 от РОБИП, в който се предвижда, че ОБИП има и правомощията и задълженията, които надзорните органи имат съгласно съответното право на Съюза.

4.5. Що се отнася до непряката надзорна роля на ОБИП, ЕЦБ приветства предложението да се възложи на ОБИП задачата за непряк надзор на неизбрани задължени субекти, тъй като това ще допринесе за сближаването на надзорните практики и също така ще позволи на ОБИП да поиска от национален финансов надзорен орган в областта на БИП/БФТ да предприеме надзорни действия при извънредни обстоятелства. В ясно определени случаи РОБИП също така позволява на ОБИП да поиска от Комисията да разреши прехвърлянето на надзорни правомощия върху неизбран задължен субект от национален финансов надзорен орган в областта на БИП/БФТ към ОБИП ([47]). ОБИП има право да отправи такова искане до Комисията само ако националният надзорен орган в областта на БИП/БФТ не изпълни искането на ОБИП за приемане на решение, адресирано до задължен субект. Въпреки че на практика може да има случаи, в които както националният надзорен орган в областта на БИП/БФТ, така и ОБИП се съгласяват за прехвърляне на надзорни правомощия, в РОБИП не се предвижда процедура за такова прехвърляне при отсъствието на посоченото по-горе неизпълнение от страна на националния надзорен орган в областта на БИП/БФТ. В това отношение ЕЦБ отбелязва, че както Регламент (ЕС) № 1024/2013 (в случая на ЕЦБ), така и Регламент (ЕС) № 806/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([48]) (в случая на Единния съвет за преструктуриране) позволяват да се поемат надзорни правомощия и по искане на съответния национален орган ([49]). Тази възможност следва да бъде предоставена и в рамките на системата за надзор на БИП/БФТ за срок до три години. Ако тази възможност бъде включена в РОБИП, ще трябва да се анализира подходящото участие на Комисията в този процес, като се вземат предвид, наред с другото, ограниченията, наложени от доктрината Meroni ([50]).

4.6. ЕЦБ приветства широкия набор от правомощия и инструменти, предвидени, за да може ОБИП да изпълнява функцията си по наблюдение и да гарантира високи надзорни стандарти в целия Съюз. ЕЦБ отбелязва, че наборът от инструменти за надзор на ОБИП в областта на събирането на информация относно неизбрани задължени субекти не включва някои от инструментите, с които ЕЦБ разполага във връзка със събирането на информация относно по-малко значимите поднадзорни лица.

4.7. Опитът на ЕЦБ показва, че ефективното наблюдение изисква баланс между насърчаването на сближаването на надзорните практики и наблюдението, специфично за институцията. Последното е мощен инструмент за оценка на ефективността на надзорните подходи, прилагани в различните държави членки, и за даване на възможност на органа за непряк надзор да се намесва своевременно, когато е необходимо. ЕЦБ отбелязва, че съгласно РОБИП от финансовите надзорни органи се изисква да предоставят на ОБИП информация за неизбрани задължени субекти само в много ограничен брой случаи ([51]).

4.8. ЕЦБ би желала да сподели своя опит с надзорната структура на по-малко значимите поднадзорни лица в рамките на ЕНМ. Рамката установява възможността ЕЦБ да създава категории по-малко значими поднадзорни лица въз основа на тяхната степен на риск и въздействие и да изисква различни нива на информация от НКО (например предварителни уведомления само за по-малко значими поднадзорни лица с висок приоритет, докато всички по-малко значими поднадзорни лица попадат в обхвата на годишното последващо докладване и уведомяването за влошавания на финансовото състояние). Този подход позволява функцията по наблюдение да бъде пропорционална и ресурсите да се насочат към най-критичните случаи. Годишното докладване на минимален набор от информация за всички по-малко значими поднадзорни лица също е полезно за изпълнението на надзорни отговорности (например за хоризонтални прегледи, оценка на специфични за институцията ситуации или провеждане на информиран диалог с НКО). Освен това ЕЦБ е участвала и в няколко проверки на място по отношение на по-малко значими поднадзорни лица, за да подпомогне допълнително упражняването на функцията си по наблюдение.

4.9. Съгласно РОБИП ([52]) от финансовите надзорни органи се изисква да уведомяват ОБИП, ако положението на неизбран задължен субект се влошава бързо и значително. Тъй като тези критерии са относително тесни и кумулативни, ситуация на неизбран задължен субект, която се влошава значително, но не бързо, или спешна ситуация, изискваща незабавно внимание, но без бързо и значително влошаване (например когато са установени съществени дългосрочни нарушения), не би довела до такова уведомяване на ОБИП.

([47]) Вж. член 30 от РОБИП.

([48]) Регламент (ЕС) № 806/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2014 г. за установяването на еднообразни правила и еднообразна процедура за преструктурирането на кредитни институции и някои инвестиционни посредници в рамките на Единния механизъм за преструктуриране и Единния фонд за преструктуриране и за изменение на Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 225, 30.7.2014 г., стр. 1).

([49]) Вж. член 6, параграф 5, буква б) от Регламент (ЕС) № 1024/2013 и член 7, параграф 4, буква б) от Регламент (ЕС) № 806/2014.

([50]) Решение на Съда от 13 юни 1958 г., *Meroni/High Authority*, C-9/56, ECLI:EU:C:1958:7; решение на Съда от 14 май 1981 г., *Romano*, C-98/80, ECLI:EU:C:1981:104; решение на Съда от 12 юли 2005 г., *Alliance for Natural Health и др.*, C-154/04 и C-155/04, ECLI:EU:C:2005:449; и решение на Съда от 22 януари 2014 г., *Обединено кралство/Парламент и Съвет*, C-270/12, ECLI:EU:C:2014:18.

([51]) Вж. членове 29 и 30 от РОБИП.

([52]) Вж. член 30, параграф 1 от РОБИП.

4.10. Административният съвет за преглед на ОБИП е създаден в РОБАП ([53]) подобно на Административния съвет за преглед съгласно Регламент (ЕС) № 1024/2013. ЕЦБ отбелязва, че освен този модел съществуват и други възможни подходи, като например моделът, използван в ЕБО, ЕОЦКП, ЕОЗППО и Единния съвет за преструктуриране, при който апелативните органи, наред с другото, приемат решения, които са задължителни за съответните органи, които впоследствие приемат окончателните преразгледани решения. Поради това при разработването на най-подходящото за ОБИП решение би могло да се извлече полза от сравняването на опита, натрупан от функционирането на всички модели.

4.11. Когато надзорната намеса на ОБИП включва инструкции или искания към националните органи, разликите в съответните им правомощия и задължения съгласно националните правни рамки, произтичащи, наред с другото, от националното административно законодателство, могат да представляват важни фактори, които да бъдат взети под внимание. В такива ситуации ОБИП ще се ползва от съдействието на националните органи при анализа на ефектите и ограниченията на тези инструкции, включително потенциалната извъндоговорна отговорност на органите, участващи в предприемането на надзорни действия. ЕЦБ разбира, че такова съдействие ще бъде обхванато от общите разпоредби за сътрудничество, съдържащи се в РОБИП ([54]).

5. **Управленска структура на ОБИП и разпоредби за непрекъснатост на дейността**

5.1. Генералният съвет на ОБИП ще има два състава — надзорен състав и състав ЗФР ([55]). От Генералния съвет в надзорен състав се изисква да допусне като наблюдател и представител на ЕЦБ, определен от Надзорния съвет на ЕЦБ, и представител на всеки от европейските надзорни органи, когато се обсъждат въпроси в обхвата на съответните техни мандати.

5.2. ЕЦБ приветства тази разпоредба, тъй като тя ще улесни необходимото взаимодействие между БИП/БФТ и пруденциалното регулиране и надзор. Понастоящем ЕЦБ допринася от гледна точка на пруденциалния надзор за работата на Постоянния комитет за БИП/БФТ в рамките на ЕБО ([56]). ЕЦБ разбира, че ролята ѝ на наблюдател в ОБИП на практика ще замени съществуващата ѝ роля на наблюдател в Постоянния комитет за БИП/БФТ, тъй като последният ще престане да съществува ([57]). Във връзка с това РОБИП ([58]) следва да бъде изменен, така че да се отнася за „представител на ЕЦБ“, а не за „представител, определен от Надзорния съвет на ЕЦБ“. ЕЦБ признава, че формулировката, използвана в тази разпоредба, се основава на формулировката, която вече е използвана в Регламент (ЕС) № 1093/2010 ([59]). Участието на конкретни органи на ЕЦБ в процеса на определяне на представители на ЕЦБ обаче е въпрос на правомощията на тези органи, определени по-специално от Договорите, Устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ и Регламент (ЕС) № 1024/2013, и следователно е въпрос на вътрешната организация на ЕЦБ. Не изглежда целесъобразно РОБИП да се намесва във вътрешната организация на ЕЦБ, като определя кой орган на ЕЦБ следва да бъде отговорен за определянето на нейния представител.

5.3. Освен това ЕЦБ приветства факта, че Генералният съвет на ОБИП в състав ЗФР ще включва и Европейската служба за борба с измамите, Европол, Евроюст и Европейската прокуратура, както и че РОБИП включва изискване ОБИП да си сътрудничи с тези органи на Съюза ([60]). Засиленото сътрудничество между ЗФР и органите на Съюза със задачи, свързани с наказателното право, което ОБИП има за цел да постигне, е важна стъпка напред по-специално в борбата с организираната престъпност.

Когато ЕЦБ отправя препоръки за изменения на предложения регламент, конкретните предложения с обяснителен текст към тях се представят в технически работен документ. Техническият работен документ е достъпен на английски език на EUR-Lex.

([53]) Вж. членове 60—63 от РОБИП.
([54]) Вж. член 7, параграф 2 за всички ситуации и член 14, параграф 2 за надзора на избрани задължени субекти.
([55]) Вж. член 46 от РОБИП.
([56]) Вж. член 9а, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.
([57]) Вж. член 86 от РОБИП (за отмяна на членове 9а, 9б и няколко други разпоредби на Регламент (ЕС) № 1093/2010).
([58]) Вж. член 46, параграф 4 от РОБИП.
([59]) Вж. член 9а, параграф 8 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.
([60]) Вж. член 80 от РОБИП.

Съставено във Франкфурт на Майн на 16 февруари 2022 година.

Председател на ЕЦБ
Christine LAGARDE